

הזהב פרק רביעי בבא מציעא

ג.

א) עין בסוף המסכת דף קכ: פירושים על דבור מו' אה, ב) מבואר ועל לא דקדק הוא גליון מו' ובמקום דלפי זה לא פירשנו ש"ל דלפירוש זה. מהר"ם, א) ס"א לא הוא, ד) י"ל לא אמי שפיר, רש"י,

**שזה שש בחמש.** שמונת מלקח. שזה חמש בשש שמונת מעות: לאלתר **הוא מחילה** אפי' יחזור לאלתר: **ואם סמאל לומר בכדי שיראה לתגר או לקרובו מאי איכא כו'.** ואם זאת לומר דולפי פשיטא לאלתר הוא מחילה דאי בכדי שיראה מאי איכא זין שמונת כו': **איכא דאילו שמונת.** קתני מתני' מי שהטול עליו ידו על העליונה רצה חוזר זו: ואילו פחות משמונת. אם חזר בתוך כדי שיראה לתגר או לקרובו קנה ומחזיר לו אונאה: חזרו **לדברי חכמים.** גבי תגרי לוד צמתני': סבריה. רבן דבי מדרשא דבעו למיפשט מינה בעיין: **פחות משליש לרבי טרפון.** לאו אונאה היא אלא כפחות משמונת לרבנן: **אי אמרם בשלמא.** מחילה לרבנן בכדי שיראה הוא כי אמר להו ר' טרפון צמתני' דידיה כל היום דהיינו מפרטת ועד שלש: **משום הכי חזרו.** מעיקרא שמונת דשמונת ויתר על שמונת עד שלש לרבנן הוא חזרה בתוך כדי שיראה ואם רצה לחזור מן המקח חזרו ותשיב ליה איהו מחילה וקנה ומחזיר אונאה וכי אמר להו כל היום מפקד להו טובא דפחות משמונת או שמונת לרבנן בכדי שיראה או שמונת אונאה. ואי משום לרבנן הוא שמונת ויתר על שמונת חזרה אונאה נוח להם שמהא חזרה בתוך כדי שיראה ואם לא בא זכא ליה מחילה מקנה ומחזיר אונאה והיה לו שמונת כל היום: ולרבי

**אי אמרת בשלמא פחות משמונת לרבנן בכדי שיראה כו'.** מעיקרא שמונת כו' טרפון משום דשמונת לרבנן ידו על העליונה ויתר משמונת נמי יכול לחזור זו בכדי שיראה (א) ולר' טרפון כל פחות משליש קנה צע"כ ותגרי לוד לא היו חפצים שיצטול המקח וכ"ש אי צטול מקח לרבנן לעולם חזרו דיחא להו טפי כו' טרפון לאלתר כדי שיראה היו לדידה מחילה וכי אמר להו כל היום חזרו דיחא להו דרבנן דאמרי צפחות משמונת ושמונת ויתר על שמונת היו מחילה לאלתר כדי שיראה ולר' טרפון עד לאלתר כל היום ואי משום לרבנן היו שמונת ויתר על שמונת חזרה בכדי שיראה ואלו לא לרבי טרפון קנה צע"כ נוח להם שמהא חזרה בכדי שיראה ואם לא בא זכא ליה מחילה וקנה ומחזיר אונאה מאי תא שמע חזרו לדברי חכמים סבריה פחות משליש לר' טרפון כפחות משמונת לרבנן דמי אי אמרת בשלמא פחות משמונת לרבנן בכדי שיראה לתגר או לקרובו ולרבי טרפון כל היום משום הכי חזרו אלא אי אמרת פחות משמונת לרבנן לאלתר הוא מחילה ולרבי

דצטול מקח לא שכיחא כולי האי ואפי' שכיחא יותר מרווחים צפתות ופחות משמונת שהוא מחילה לאחר כדי שיראה ולר' טרפון עד לאחר כל היום ממה שמפסידין ביתר משמונת דריוח מועט הוא זין קנה ומחזיר אונאה לחזרה והא דלאחר כל היום הוא לר' טרפון מחילה ולרבנן צטול חזר בעולם וימי שמינו חזר בעולם ואלו לא לרבי טרפון קנה צע"כ נוח להם שמהא חזרה בכדי שיראה ואם לא בא זכא ליה מחילה וקנה ומחזיר אונאה מאי תא שמע חזרו לדברי חכמים סבריה פחות משליש לר' טרפון כפחות משמונת לרבנן דמי אי אמרת בשלמא פחות משמונת לרבנן בכדי שיראה לתגר או לקרובו ולרבי טרפון כל היום משום הכי חזרו אלא אי אמרת פחות משמונת לרבנן לאלתר הוא מחילה ולרבי דצטול מקח לא שכיחא כולי האי ואפי' שכיחא יותר מרווחים צפתות ופחות משמונת שהוא מחילה לאחר כדי שיראה ולר' טרפון עד לאחר כל היום ממה שמפסידין ביתר משמונת דריוח מועט הוא זין קנה ומחזיר אונאה לחזרה והא דלאחר כל היום הוא לר' טרפון מחילה ולרבנן צטול חזר בעולם וימי שמינו חזר בעולם ואלו לא לרבי טרפון קנה צע"כ נוח להם שמהא חזרה בכדי שיראה ואם לא בא זכא ליה מחילה וקנה ומחזיר אונאה מאי תא שמע חזרו לדברי חכמים סבריה פחות משליש לר' טרפון כפחות משמונת לרבנן דמי אי אמרת בשלמא פחות משמונת לרבנן בכדי שיראה לתגר או לקרובו ולרבי טרפון כל היום משום הכי חזרו אלא אי אמרת פחות משמונת לרבנן לאלתר הוא מחילה ולרבי

אלא אי אמרת לאלתר הוא מחילה אמאי חזרו הא דר' טרפון ניחא להו טפי דהא כל היום דר' טרפון בשליש הוא דקאמר ואע"ג דאי צטול מקח לרבנן בכדי שיראה ניחא להו בשליש ויתר משליש דרבנן טפי לרבנן לאחר שיראה הוא מחילה ולר' טרפון עד לאחר כל היום הא דואי לא שכיח כלל ויהירו מלואות שלישי ויהיה הכל מחילה לאלתר מי סברת כו' לא משמונת ועד שלישי פירוש ושמונת בכלל כשמונת עמיה לרבנן דמי ואין חולק על חכמים אלא דצטול מקח דידהו משוי ליה אונאה אי הכי לרבי טרפון אצטול מקח לחודיה פליג צמאי שמו מעיקרא תפשוט משמונת לרבנן לעולם חזר ולהכי שמונת דלר' טרפון הוא מחילה לאחר כדי שיראה ופחות משמונת הם שוים וכי אמר להו כל היום חזרו דשמונת הוא מחילה בכדי שיראה לרבנן ולר' טרפון לאחר כל היום גם ביתר משמונת נמי ניחא להו דרבנן דשנייהם כחם שזה לחזור ולר' טרפון ידו על העליונה כדון שמונת ואע"ג דרבנן לעולם חזרו ולר' טרפון כל היום ותו לא ליכא נפקותא זין חזרה לכל היום ולעולם דאי ס"ד בכדי שיראה צמאי שמונת הלל לכ"ע פחות משמונת מחילה לאלתר ושמונת ויתר משמונת לכ"ע מחילה לאחר שיראה ולדבריה דרבנן ניחא להו טפי דאמרי ציתר על שמונת שניהם חוזרים מר' טרפון דאמר ידו על העליונה ומשני שמונת צפתות עמיה פירוש לא נאמר דשמונת עמיה הוא אונאה לר' טרפון כמו לרבנן דאמר עד השתא אלא משמונת ואיך לרבי טרפון כשמונת לרבנן אצל שמונת עמיה לר' טרפון הוא כפחות משמונת והוא מחילה לאלתר ולכן שמונת לרבנן בכדי שיראה וגם ידו על העליונה וזה הריוח ניחא להו טפי מריוח דיתר על שמונת דשניהם חוזרים לרבנן ולר' טרפון ידו על העליונה וכי אמר כל היום חזרו דריוח של יתר משמונת דהוא מחילה בכדי שיראה ולר' טרפון אחר כל היום ניחא להו טפי מריוח דשמונת עמיה דהו מחילה לאלתר לר' טרפון לפי שהוא דבר מלומד ולפי שיטה זו נראה דגרס (א) דלביעיא להו (ב) דקאי אצטול מקח משמונת עד שליש לר' טרפון כשמונת עמיה לרבנן ושמונת עמיה כפחות משמונת וקא מציעיא ליה צטול מקח לעולם חזר או בכדי שיראה ת"ש חזרו אי אמרת בשלמא צטול מקח בכדי שיראה להכי חזרו דמעיקרא שמונת משום שמונת עמיה דהוא לר' טרפון מחילה לאלתר וכי אמר כל היום חזרו משום יתר משמונת דהוא מחילה לרבנן לאחר כדי שיראה כדמפרש בשמונת משום שמונת עמיה אלא אי אמרת צטול מקח לעולם חזר אמאי חזרו הלל שמונת לר' טרפון מחילה לאלתר וגם יתר משמונת מחילה לאחר כל היום ולרבנן לעולם חזרו ורש"י פי' די אמר צטול מקח לעולם חזר שמונת עמיה הו' אונאה לר' טרפון כמו לרבנן דאמר עד השתא אלא משמונת ואיך לרבי טרפון כשמונת לרבנן אצל שמונת עמיה לר' טרפון הוא כפחות משמונת והוא מחילה לאלתר ולכן נראה דמפרישי' ומשני צטול מקח לא שכיח פירוש שמונת עמיה דאמר לר' טרפון דהוא כפחות משמונת שנויא דחיקא היא אלא שמונת ויתר משמונת כשמונת עמיה לרבנן ולכן מעיקרא שמונת יתר משמונת דלר' טרפון הוא מחילה לאלתר לאחר כדי שיראה ולרבנן לעולם חזרו וכי אמר כל היום חזרו משום שמונת עמיה דלר' טרפון כל היום ולרבנן בכדי שיראה וציתר משמונת נמי לרבנן שניהם חוזרים ולר' טרפון ידו על העליונה ואע"ג דרבנן לעולם חזרו ולר' טרפון כל היום ותו לא צטול מקח לא שכיח אפי' שכיח יותר מרווחים צפתות ופחות משמונת שהוא מחילה לאחר כדי שיראה ולר' טרפון עד לאחר כל היום ממה שמפסידין ביתר משמונת דריוח מועט הוא זין קנה ומחזיר אונאה לחזרה והא דלאחר כל היום הוא לר' טרפון מחילה ולרבנן צטול חזר בעולם וימי שמינו חזר בעולם ואלו לא לרבי טרפון קנה צע"כ נוח להם שמהא חזרה בכדי שיראה ואם לא בא זכא ליה מחילה וקנה ומחזיר אונאה וכי אמר להו כל היום מפקד להו טובא דפחות משמונת או שמונת לרבנן בכדי שיראה או שמונת אונאה. ואי משום לרבנן הוא שמונת ויתר על שמונת חזרה אונאה נוח להם שמהא חזרה בתוך כדי שיראה ואם לא בא זכא ליה מחילה מקנה ומחזיר אונאה והיה לו שמונת כל היום: ולרבי

א) נראה דהגשן מסורס כנאן וכל קסד דפחות משליש וכו' והוא אמר כל היום וע"מ דפחות משמונת וכו' חזרו לכדי חמשים אלא אי אמרת לרבנן כו'.